

[Udenrigsministeren.]

drøftet dem med den største Energi. Endelig tør jeg sige, at det ikke har manglet paa Diskussioner her i Salen. Jeg tror, vi hvert Aar har haft i det mindste en, hyppig to eller tre Gennemdrøftelser af Spørgsmaalet her, saa med Hensyn til selve Følgerne af Folkeforbundspagten, tror jeg virkelig disse for Danmarks Vedkommende er i en saadan Grad behandlet netop i Forbindelse med de militære Spørgsmaal, at en ny Undersøgelse af den Karakter, som det ærede Medlem her tænker sig, ikke er paakrævet.

Kellogg-Pagten og de Følger, Kellogg-Pagten maa antages at faa for Forbundspagten og dens Anvendelse, blev ogsaa meget nøje prøvet her i Tinget gennem en indgaaende Udvalgsbehandling, før Danmark tiltraadte Kellogg-Pagten. Dernæst har Forholdet været dette, at man forud for Deltagelsen i sidste Møde i Genève havde nedsat et snævert Udvalg, hvori der jo ogsaa var et Medlem, overfor hvis Indsigt paa dette Omraade den ærede Ordfører sikkert ingen som helst Tvivl har. Dette snævre Udvalg kom til at fremlægge sin Opfattelse for den omfattende og alsidigt sammensatte Delegation for Danmark, som deltog i Forhandlingerne i Genève i Efteraaret. Det ærede Medlem understregede stærkt de Forhandlinger, som var ført om en Forandring af Folkeforbundspagten under Hensyn til Kellogg-Pagten. Ja, disse Forhandlinger deltog man i med megen Interesse fra dansk Side, og man udtalte straks sin Tilfredshed, som det ærede Medlem ogsaa citerede, med at Spørgsmaalet blev fremdraget fra engelsk Side, og Forhandlingerne er nu ført videre gennem Forhandlinger i et Udvalg, som Delegeretforsamlingen besluttede at nedsætte. Der foreligger derfra Meddelelse om, hvilke Ændringsforslag dette Udvalg eller dets Flertal har ønsket at stille til Folkeforbundspagten for at indarbejde Kellogg-Pagten i den, og jeg har tænkt mig, at det Udvalg fra i Fjor, som behandlede Spørgsmaalet herhjemme, atter i den nærmeste Tid vil træde sammen og drøfte Sagen paa ny. At Resultatet deraf vil blive forelagt for Medlemmerne af Delegationen til Genève, som saaledes vil have rig Lejlighed til at tage Standpunkt dertil, er en Selvfølge, og tillige vil det blive drøftet i det udenrigspolitiske Nævn, før Instruksen til næste Folkeforbundsforsamling udfærdiges. Jeg ser da ikke rettere, end at i den Henseende er alle de Undersøgelser i Gang, som man paa nogen mulig Maade kan have Brug for.

Naar det ærede Medlem nævnte en enkelt Sætning fra den engelske Hvidbog, som vel maa være den, der handler om Englands Tiltræden af den saakaldte fakultative Klausul, maa jeg tilstaa, at det er med Forbavelse, jeg har set den overordentlige Interesse, som disse Ord har vakt i konservative Kredse herhjemme. Det er jo Ord, hvis Rækkevidde ikke paa nogen Maade fører ud over dem, man har hørt atter og atter med Hensyn til Neutralitetsbegrebets Forskydning, og deres Hensigt er først og fremmest denne at fastslaa, at Visiteringsretten ikke vil kunne blive et omtvistet og vanskeligt Problem, hvor England kan risikere at blive stillet usikkert ved at antage den fakultative Klausul.

Det ærede Medlem omtalte Sverige, og det er jo rigtigt, at man i Sverige i høj Grad beskæftiger sig med Drøftelser paa dette Omraade, fordi der utvivlsomt i den svenske Opfattelse af Sveriges militærpolitiske Stilling er ved at foregaa en vis Forskydning i hvert Fald i visse Partier. Det Spørgsmaal, man nu baade fra socialdemokratisk Side og fra det frisindede Folkepartis Side har ønsket at rejse i Sverige paa en skarpere Maade end tidligere, er dette, om Sveriges Militærordning i det hele bør lægges an med Forsvarsformaal for Øje, eller dette ikke længere er formaalstjenligt, saaledes som Forholdene er i Sverige. Men hvilke Drøftelser der nu end kommer i Sverige i den følgende Tid, saa forekommer det mig ikke, at de kan være afgørende for, hvad vi har Brug for her i Landet, hvor disse Spørgsmaal i hvert Fald i de sidste 10 Aar er blevet gennemdrøftet under Hensyn til de nu foreliggende folkeretlige Forhold.

Man maa vel for Resten sige, at under disse 10 Aars Drøftelser har der ikke været Uenighed om vore retlige Forpligtelser — det fremgik ogsaa af det ærede Medlems Udtalelser, at derom tvivlede han ikke — dem forstod vi i det store og hele ens. Det har jo ogsaa været Resultatet af de mangfoldige tidligere Diskussioner, at saa længe vi talte om, hvad vi virkelig efter Traktaterne, efter Reglerne, efter det, vi havde skrevet under paa, var forpligtede til, var der til syvende og sidst ingen Uenighed mellem de politiske Retninger; Herom var der en Enighed af ganske samme Art som den, der i Aarene efter 1901 — længere kan det vel ikke siges at have været Tilfældet — bestod med Hensyn til Neutralitetspolitikken fra dansk Side. Men lige som denne Enighed i sin Tid om Neutralitetspolitikken aldrig førte til, at man